

Muzeja krājums

Publicēts: 08.09.2022.

Latvijas Lauksaimniecības muzeja mērķis un uzdevums ir veidot apmeklētājiem priekšstatu par Latvijas laukiem, iepazīstināt ar dažādu lauksaimniecības nozaru attīstības vēsturi no 19. gadsimta beigām līdz mūsdienām.

Muzejā savākts un restaurēts plašs lauksaimniecības tehnikas un lauku iedzīvotāju sadzīves priekšmetu klāsts. Muzeja krājums ir ļoti daudzveidīgs. 2022. gada 1. janvārī krājumos bija 53962 priekšmetu, kas aptver visplašākās lauksaimniecību skarošās tēmas.

Muzeja lietiskie priekšmeti tiek klasificēti: [↗](#)

- Lauksaimniecības tehnika - augsnes apstrādes mašīnas, sējmašīnas, ražas novākšanas tehnika;
- Lauksaimniecības produkcijas pārstrādāšanas tehnika, tehnisko kultūru audzēšanas, novākšanas un pārstrādes tehnika;
- Graudaugu kuļšanas un pārstrādes tehnika- kuļmašīnas, tīrāmās mašīnas, dzirnavas;
- Spēkrati un dzinēji- traktori, automašīnas un stacionārie dzinēji;
- Zirga ratu, zirglietu un kamanu kolekcija;
- Ģeodēzijas instrumenti;
- Meliorācijas, ģeodēzijas un mērniecības instrumenti, drenu cauruļu kolekcija;
- Lina apstrādes, aušanas un vērpšanas rīki;
- Piena pārstrādes un biškopības piederumi;
- Veļas mazgāšanas un gludināšanas ierīces;
- Koka un metāla apstrāde-galdnieka un kalēja darba rīki, metālapstrādes ierīces;
- Sadzīves tehnika, virtuves un māsaimniecības tehnika un piederumi, gaismas avoti, radio un televizori.

Vispilnīgākā ir arklu kolekcija, ietverot gandrīz visu Latvijas laukos lietoto arklu veidus. Samērā pilnīga ir arī kuļmašīnu kolekcija - gan XX gadsimta sākumā gatavotās stacionārās kuļmašīnas, gan Latvijā ražotā kuļmašīna „Imanta”.

Muzeja lepnums ir angļu firmas „Garrett” ražotā pašgājēja lokomobile kuļmašīnas vilkšanai un darbināšanai. Ar petroleju darbināmo dzinēju vidū ir Polijas firmas „Ursus” un Anglijā ražotie „Hornsby” dzinēji.

Traktoru kolekciju veido Anglijas „Fergusson”, Vācijas „Lanz Bulldog”, „Fordson” un citi traktori.

Ir kalve ar pilnu darba rīku komplektu, kā arī apskatāma šaursliežu lokomotīve ar vagoniem.

Kā unikālus krājuma priekšmetus var minēt XVII gadsimta Rīgas koka ūdensvadu.

Iespieddarbu kolekcijā ir grāmatas, kas aptver visas lauksaimniecības nozaru tēmas, kā arī ir bagātīgs periodisko izdevumu (laikrakstu un žurnālu) klāsts, kur vecākais laikraksts datēts ar 1894. gadu.

Lielākās dokumentu kolekcijas veido Privātmuižu un valsts Domeņu īpašumu meliorācijas projektu kolekcija

– ap 1000 vienību, purvu un kūdras materiāli (pakaišu un dedzināmās kūdras, saldūdens kaļķu ieguves projekti, atradņu shēmas – ap 4000 priekšmetu, ūdenssaimniecības materiāli (hidroenerģijas izmantošana-HES, upju baseinu shēmas, P.Stakles kolekcija) ap 1000 priekšmetu, inženiermeliorācijas materiāli (upju regulēšanas plāni, sīkmeliorācijas projekti, PMK un MSP dokumenti, Lubāna nosusināšanas materiāli, P. Maikes, V. Bieļa, A. Kursiša, A. Cildermaņa kolekcijas) – ap 2500 priekšmetu, zinātniskās pētniecības izmēģinājumu staciju, ministriju un mācību iestāžu materiāli- E. Ciņa, J. Odiņa, J. Uiskas kolekcijas.

Sevišķu interesi izraisa LPSR Meliorācijas un ūdenssaimniecības ministrijas arhīvs (no 1944. gada jūnija līdz 1970.gadam). Muzeja krājumā atrodas arī meliorācijas veterānes, docentes Marijas Galenieces arhīvs - fotogrāfijas par purvu izpēti.

Bagātīga ir arī A.Rubeņa herbāriju un dažādu augu sēkļu kolekcija-ap 1000 priekšmetiem, zemes ierīcības un ģeodēzijas materiāli — zemes uzmērīšanas un ierīkošanas plāni, prof. A.Buholca, A.Biķa, V.Junga, V.Freja materiāli.-ap 250 priekšmetu.

Nozīmīga vieta krājumā ir fotokolekcijai. Tajā ietilpst A.Pinkaiņa, I.Bērtulsona, V.Blankenburga fotonegatīvi un prof. Ģ.Ramaņa stikla negatīvu kolekcija - ap 100 priekšmetu.

Pilnveidojas ar Latvijas Lauksaimniecību saistītā faleristikas kolekcija.

Pašreiz tajā ir 700 nozīmīšu, kā arī ir neliela Latvijas lauksaimniecības izstāžu medaļu un diplomu kolekcija.

Muzejā atrodas metodiskais kabinets ar 10000 lielu grāmatu klāstu, kas aptver dažādas lauksaimniecības nozares. Šī izziņas literatūra var tikt izmantota skolēnu un studentu zinātniski pētniecisko darbu izstrādei.

<https://www.lm.gov.lv/lv/muzeja-krajums>